

PORVARISTON „VASEMMISTOLAISTUMINEN“ JA PROLETARIAATIN TEHTÄVÄT

Kysymys kauppa- ja teollisuusporvariston „vasemmistolaistumisesta” on jo pitkään aikaa ollut alituisen pohdinnan kohteena legaalisen lehdistömme palstoilla. On todettu ja tunnustettu, että lokakuulaisten lehdistö antautuu säännöllisesti tämän tästä motkottamaan „agraarista” (lue: maaorjuuttajatilanherrain) Duumaa sekä tsarismin vastavaa politiikkaa vastaan. On todettu ja tunnustettu, että koko joukko niin kauppiaiden ja teollisuudenharjoittajain eri ammattialojen paikallisjärjestöjä kuin yleiskansallisiakin järjestöjä — maaseudun pörssikomiteoista alkaen ja aina „Kaupan ja teollisuuden edustajain kokousten neuvostoon” saakka — on juuri viime vuosina ja erikoisesti viime aikoina osoittanut olevansa tyytymätön tilanherrain etujen mukaiseen politiikkaan. On kuvailtu Moskovassa tapahtunutta „miljoonien veljeilyä tieteen kera”, se tahtoo sanoa niitä yleisöltä salassa käytyjä neuvotteluja, joita on ollut Moskovan ja Pietarin suurimpien pösojen: Krestovnikovin, Guzhonin, Volskin y.m. ja kadettiprofessorien ja -kirjailijain: Manuilovin, Struven, Kiesewetterin ja kumpp. kesken. Sanomattakin on selvää, että liberaalinen lehdistö, aina menshevikkien äänenkannattajiin asti, nauttii jokaisesta tällaisesta tiedosta ja toivottaa tuhansin tavoin liberalismiin henkiinheräämisestä ja uudistumisesta.

Paljon puhuttu porvariston „vasemmistolaistuminen” on kuvastunut tsaarihallituksen „poliittisissa” askelissa ja duumapuheissa. Venäläisen kauppiaskunnan suosikki — ja samalla vanha virkamiesrotta — hra Timirjazev on nimetty kauppa- ja teollisuusministeriksi. Maaliskuun 13 pnä

hän piti Duumassa laajan „ohjelma”-puheen,— maailman kaikissa mustasotniaalais-porvarillisissa ja yksinkertaisesti porvarillisissa parlamenteissa näitä tämän kaltaisia ministerien puheita nimitetään ohjelmapuheiksi yksinomaan vain siksi, että „kuulostaisi tärkeämmältä”. Tosiasiassa tsaarin ministeri ei esittänyt mitään ohjelmaa, vaan selviytyi, kuten tapana on, kerrassaan merkityksettömillä, kapitalisteille tarkoitetuilla kohteliailla päänyökkäyksillä ja työväenluokalle tarkoitetuilla uhkailuilla, joihin tietysti liittyi virallinen, tekopyhä „myötätunnon” ilmaus. Maaliskuun 19 pnä tämä ministerin ja pääoman johtomiesten halailu toistui Moskovassa, jossa Timirjazev ja Krestovnikov vaihtoivat kohteliaisuuksia Moskovon pörssiseuran kokouksessa. „Venäjä on sairas, mutta tauti ei ole vaarallinen, jos sitä hoidetaan oikealla tavalla, ja se menee nopeasti ohi”, sanoi Krestovnikov korkeasti kunnioitettua Timirjazevia tervehtiessään. Ja Timirjazev taas, kiitettyään korkeasti kunnioitettua Krestovnikovia, ilmoitti hallituksen nimessä olevansa suostuvainen „hoitamaan” sairasta „siirtymiskauden” koeteltujen stolypinilaisten keinojen avulla.

Herää kysymys, mitkä objektiiviset syyt aiheuttavat tämän porvariston „vasemmistolaisuuden” ja mikä luokkamerkitys sillä on? „Vozrozhdenije” aikakauslehdessä¹¹⁴ (№ 1—2) julkaistussa kirjoituksessaan, jonka otsikkona on: „Porvariston „vasemmistolaisuus””, tov. Martov on vastannut näihin kysymyksiin niin suoraan ja selvästi, että se on melko epätavallista tälle kirjoittajalle. „Elämä on osoittanut”, kirjoittaa hän, „että jos taloudellinen kehitys on kypsytynyt nimenomaan porvarillista uudestijärjestämistä varten, mutta porvaristo ei voi olla sitä eteenpäin vievänä voimana, niin tämä merkitsee vain sitä, että yhteiskunnallinen kumous ei voi päätyä voittoon ennen kuin tämän luokan myöhempi kehitys tekee siitä eteenpäin vievän voiman”. Ja toisessa kohdassa: „Ne, jotka ovat olettaneet, että nykyään voimassa oleva perustuslaki ilmaisee aateliston ja porvariston, näiden yhtä „vastavallankumouksellisten tekijöiden”, enemmän tai vähemmän elimellistä liittoa,— ne saattavat pitää sellaisia ilmiöitä kuin edellä esitetyt” (s.o. porvariston „vasemmistolaisuudesta”) „vain erillisinä episodeina, jotka eivät liity tarpeellisella tavalla yhteiskunnan kehityksen perussuuntaan... Näillä irrallisilla ilmiöillä saattaa olla enteellinen merkitys

vain niiden silmissä, joille a priori * on ollut epäilemätöntä, että yhteiskunnallisen kehityksen kulku armotta johtaa Venäjän porvariston siihen, että se luokkana joutuu asettamaan itsensä jyrkästi... kesäkuun 3 päivän järjestelmän vastakohtaksi”.

Verratkaa tähän „Golos Sotsial-Demokratian” 12. numerossa julkaistua lausuntoa: „...me olemme solidaarisia sen kaukasialaistenkin ehdotuksen kanssa (s.o. sen ehdotuksen kanssa, jonka Dan, Axelrod ja Semjonov esittivät VSDTP:n viimeksi pidetyssä konferenssissa), ettei Venäjän monarkiasta puhuttaisi „porvarillisena”, vaan „plutokraattisena” monarkiana, sillä tämä oikaisu kieltää sen bolshevistiseen päätöslauselmaan sisältyvän peräti väärän väitteen, että Venäjän tsarismi alkaa muka edustaa porvariston luokkaetuja”.

Meillä on tässä edessämme menshevisمیمme koko poliittinen teoria kaikkine johtopäätöksineen. Koska vallankumouksemme on porvarillinen, niin se ei voi päätyä voittoon, ennenkuin porvaristosta tulee sen liikkeellepaneva voima. Porvariston „vasemmistolaistuminen” todistaa, että se on muuttumassa tuollaiseksi liikkeellepanevaksi voimaksi, eikä sen vastavallankumouksellisuudesta voi olla puhettakaan. Venäjän tsarismi muuttuu plutokraattiseksi eikä porvarilliseksi. On itsestään selvää, että tästä on seurauksena se, että puolustetaan työväenpuolueen opportunistista taktiikkaa porvarillisessa vallankumouksessamme, proletariaatin harjoittaman liberaalien tukemisen taktiikkaa, sen sijaan, että puolustettaisiin taktiikkaa, joka osoittaa talonpoikaiston mukaansa liittäville proletariaatille johtavan osan porvarillisessa vallankumouksessa liberalismiin horjunnasta ja petoksista huolimatta.

Näemme menshevistisen taktiikan olevan marxilaisuuden väärentämistä, marxilaisvastaisen sisällön verhoamista „marxilaisilla” sanoilla. Tämän taktiikan perustana ei ole marxilaisten, vaan marxilaisiksi naamioituneiden liberaalien ajattelumetodi. Jotta tultaisiin siitä vakuuttuneiksi, ei tarvitse muuta kuin luoda yleissilmäys vaikkapa Saksan porvarillisen vallankumouksen historiaan ja tuloksiin. Marx kirjoitti „Uudessa Reinin Lehdessä” vuoden 1848 vallankumouksen tappion syistä: „Suurporvaristo, joka oli

* — ennakolta. *Toim.*

vastavallankumouksellista aivan alusta saakka, teki puolustus- ja hyökkäyssopimuksen taantumuksen kanssa, teki sen pelosta kansan edessä, s.o. työläisten ja demokraattisen porvariston edessä”¹¹⁵. Tällä kannalla oli Marx ja ovat kaikki saksalaiset marxilaiset arvioidessaan vuotta 1848 sekä Saksan porvariston myöhempää taktiikkaa. Suurporvariston vastavallankumouksellisuus ei estänyt sitä „vasemmistolaistumasta” esimerkiksi 60-luvun perustuslakiselkkauksen kaudella, mutta mikäli proletariaatti ei esiintynyt itsenäisesti ja päättäväisesti, sikäli tästä „vasemmistolaistumisesta” ei tullut vallankumousta, vaan siitä tuli ainoastaan arka oppositio, joka kannusti monarkiaa muuttumaan yhä porvarillisemmaksi eikä rikkonut porvariston liittoa junkkerien, s.o. taantumuksellisten tilanherrojen kanssa.

Näin marxilaiset käsittävät asian. Liberaalit sitä vastoin ovat sitä mieltä, että kohtuuttomilla vaatimuksillaan, epäviisaalla vallankumouksellisuudellaan, liberalismiin kimpuun sopimattomalla ajalla tekemillään hyökkäilyillä työläiset häiritsivät vapaudenasian menestystä Saksassa sysäten mahdolliset liittolaisensa taantumuksen syyliin.

On aivan ilmeistä, että marxilaisilla sanoillaan menševikkimme verhoavat marxilaisuuden väärentämistä, verhoavat siirtymistään marxilaisuuden *kannalta* liberalismiin *kannalle*.

Niin Ranskassa vuoden 1789 jälkeen kuin Saksassakin vuoden 1848 jälkeen monarkia otti epäilemättä „vielä askelen porvarilliseksi monarkiaksi muuttumisen suuntaan”. Yhtä epäilemätöntä on sekin, että porvaristo muuttui näiden molempien vallankumousten jälkeen vastavallankumoukselliseksi. Merkitseekö tämä, että vuoden 1789 jälkeen Ranskassa ja vuoden 1848 jälkeen Saksassa ei enää ollut maaperää porvariston „vasemmistolaistumiselle” ja seuraavalle porvarilliselle vallankumoukselle? Eipä tietenkään. Vastavallankumouksellisuudestaan huolimatta Ranskan porvaristo „vasemmistolaistui” sanokaamme vuonna 1830 ja Saksan porvaristo vuosina 1863—1864. Koska proletariaatti ei esiintynyt itsenäisesti, koska se ei vallannut itselleen edes lyhyeksi ajaksi poliittista valtaa porvariston vallankumouksellisten kerrosten avulla, niin porvariston „vasemmistolaistuminen” ei johtanut vallankumoukseen (Saksa), vaan aiheutti ainoastaan uusia askelia eteenpäin monarkian muuttumisessa porvarilliseksi monarkiaksi. Koska prole-

tariaatti esiintyi itsenäisesti ja valloitti liitossa porvariston vallankumouksellisten kerrosten kanssa poliittisen vallan kukistaen vanhan vallan (kuten Ranskassa tapahtui useita kertoja XIX vuosisadalla), niin porvariston „vasemmistolaistuminen” osoittautui uuden porvarillisen vallankumouksen prologiksi.

Ja meidän menshevikkimme ovat unohtaneet juuri tämän historian aapistotuuden ja väärentäneet sitä siirtyen liberaalin katsantokannalle: Venäjällä ei tapahdu porvarillista vallankumousta ennen kuin porvaristosta tulee sen liikkeellepaneva voima! Tämä merkitsee, ettei käsitetä lainkaan historian dialektiikkaa ja XIX vuosisadan opetuksia. Päinvastoin: Venäjällä ei tapahdu porvarillista vallankumousta ennen kuin porvariston vallankumouksellisten ainesten (s.o. meillä talonpoikaiston) kanssa liitossa olevasta proletariaatista tulee itsenäinen liikkeellepaneva voima häilyvän ja vastavallankumouksellisen porvariston horjunnoista ja petoksista huolimatta.

Hyvät toverit, menshevikit, ei Nikolai II:n, vaan Aleksanteri II:n aikana Venäjän tsarismi alkoi muuttua „plutokraattiseksi” monarkiaksi, „alkoi edustaa porvariston luokkaetuja”. Mutta se ei voinut edustaa niitä ilman porvariston itsenäistä luokkaorganisaatiota. Vuoden 1905 vallankumous nosti meidät korkeammalle asteelle, ja vanha taistelu uusiintuu nyt kehittyneempien poliittisten suhteiden tasolla. III Duuma on tilanherrojen ja suurporvariston poliittisten järjestöjen poliittisesti muotoiltu, yleiskansallinen liitto. Tsarismi yrittää ratkaista objektiivisesti välttämättömät historialliset tehtävät näiden kahden luokan järjestöjen avulla. Onnistuuko se tässä yrityksessään?

Ei onnistu. Osoittautuu, että sellaista tehtävää ei kykene ratkaisemaan sen enempää plutokraattinen tsarismi, jolle oli tuntematonta „ylä”-luokkien kansallisen edustuksen organisaatio, kuin puoliporvarillinenkaan tsarismi mustasotnialais-porvarillisen Duuman avulla. Duuma auttaa sitä tämän tehtävän ratkaisemisessa. Mutta tämä apu osoittautuu riittämättömäksi. Porvariston „vasemmistolaistumisen” aiheuttaa juuri se objektiivinen tosiasia, että tsarismin stolypinilaisesta uudistamisesta huolimatta porvarillisen evoluution turvaamisesta ei tule mitään. Samalla tavalla kuin ennen vuotta 1905, tsarismin sillä kaudella, jolloin se ei tuntenut mitään edustuslaitoksia, tilanherrojen ja

aatelismarsalkkojen „vasemmistolaistuminen” oli kypsytyn kriisin enteenä, niin myöskin vuonna 1909, tsarismilla kaudella, jolloin se on antanut kansakunnan edustuksen Krestovnikoille, näiden pösojen „vasemmistolaistuminen” on enteenä siitä, että „Venäjän porvarillis-demokraattisen vallankumouksen objektiiviset tehtävät ovat yhä ratkaisematta”, että „vuoden 1905 vallankumouksen aiheuttaneet perustekijät vaikuttavat yhä” (konferenssin päätöslauselma nykyisestä ajankohdasta).

Menshevikit rajoittavat päätelmänsä siihen, että vallankumous meillä on porvarillinen ja että porvaristo meillä „vasemmistolaistuu”. Mutta siihen rajoittuminen merkitsee marxilaisuuden muuttamista „toimintaohjeesta” kuolleeksi kirjaimeksi, se merkitsee marxilaisuuden väärentämistä, siirtymistä tosiasiallisesti liberalismiin katsantokannalle. Mahdollinen on sellainen porvarillinen vallankumous, jossa proletariaatti ei saa ainoatakaan täydellistä voittoa, ja tuloksena on vanhan monarkian hidas muuttuminen porvarilliseksi ja porvarillis-imperialistiseksi monarkiaksi (esimerkkinä: Saksa). Mahdollinen on sellainen porvarillinen vallankumous, jonka kuluessa tapahtuu useita proletariaatin itsenäisiä esiintymisiä, jotka antavat sekä täydellisiä voittoja että raskaita tappioita ja tulokseksi — porvarillisen tasavallan (esimerkkinä: Ranska).

Herää kysymys: onko Venäjän historia ratkaissut kysymyksen jommastakummasta tiestä? Menshevikit eivät ymmärrä tätä kysymystä, he pelkäävät asettaa sitä, kiertävät sitä, eivät käsitä, että tämän kysymyksen kiertäminen merkitsee todellisuudessa sitä, että omassa politiikassa kuljetaan liberaalisen porvariston perässä. Me arvelemme, että Venäjän historia ei ole vielä ratkaissut tätä kysymystä, että sen ratkaisee luokkien taistelu lähimpien vuosien kuluessa, että meidän porvarillisen vallankumouksemme ensimmäinen ottelu (vuodet 1905—1907) todisti kumoamattomasti porvaristomme täydellisen epävakaisuuden ja vastavallankumouksellisuuden, todisti sen, että proletariaattimme kykenee olemaan voittoisan vallankumouksen *johdaja*, todisti sen, että talonpoikaiston demokraattiset joukot kykenevät auttamaan proletariaattia tekemään tämän vallankumouksen voittoisaksi.

Ja tässä me taaskin kohtaamme menshevikkien puhtaasti liberaalisen katsomuksen *trudovikkilaisesta* talonpoikaistos-

tamme. Trudovikit ovat kokonaan pikkuporvarillisten utopioiden vallassa, he käyvät taisteluaan maasta sellaisten järjettömien ja taantumuksellisten tunnusten nimessä kuin maan sosialisointi tai sen tasasuhtainen käyttö — sanovat menshevikit; — „siis” trudovikkilaisten taistelu maasta *heikentää* vapaustaistelua, trudovikkien voitto olisi taantumuksellinen voitto, jonka maaseutu saisi kaupungista, — tätä merkitsevät sekä Martynovin järjelyt „Golos Sotsial-Demokrata” lehden 10.—11. numerossa että Martovin järjelyt kokoelmassa „Yhteiskunnallinen liike Venäjällä XX vuosisadan alussa”.

Tällainen trudovikkilaisen talonpoikaiston arviointi on yhtä paha marxilaisuuden vääristelyä kuin edellä esitetty porvarillista vallankumousta koskevat järjelytkin. Se on mitä pahinta doktrinäärisyyttä, jos marxilainen ei osaa selittää sen vallankumoustaistelun *reaalista* merkitystä, jota käydään koko nykyistä tilanherrain maanomistusta vastaan narodnikkilaisen *doktriinin* ulkokuoren alla, doktriinin, joka on todella tolkuton, haaveellinen ja taantumuksellinen, kun sitä arvioidaan sosialistisena doktriinina. Menshevikit osoittautuvat hämmästyttävän sokeiksi, sellaisiksi, jotka eivät ymmärrä marxilaisuuden dialektiikkaa, he eivät näe venäläisen talonpoikaiston elinolojen olevan sellaisia, ettei sen porvarillis-demokraattinen vallankumouksellisuus ole voinut tulla ideologisesti julki muuten kuin „uskomuksena” maan tasanjaon kaikkipelastavaan vaikutukseen. „Se mikä on valheellista muodollis-taloustieteelliseltä kannalta, voi olla totuus maailmanhistoriallisessa mielessä”¹¹⁶, näitä Engelsin sanoja eivät meidän menshevikkimme ole koskaan jaksaneet ymmärtää. Paljastaessaan narodnikkilaisen *doktriinin valheellisuutta* he ovat pedanttien tavoin sulke-neet silmänsä näkemästä nykyisessä porvarillisessa vallankumouksessa käytävän nykyisen taistelun *totuutta*, jota nämä quasi*-socialistiset doktriinit ilmentävät.

Me sen sijaan sanomme: päättäväinen taistelu trudovikkien, sosialistivallankumouksellisten, kansansosialistien ja kumpp. quasi-socialistisia doktriineja vastaan, samalla kun suoraan ja empimättä tunnustetaan proletariaatin *liitto* vallankumouksellisen talonpoikaiston kanssa *porvarillisessa* vallankumouksessa. Tämän vallankumouksen voitto

* — vale. *Toim.*

hälventää kuin tuhkan tuuleen doktriinin maan tasanjaon kaikkipelastavasta vaikutuksesta, mutta nykyisessä taistelussa talonpoikaiston joukot ilmentävät tällä doktriinilla juuri sitä laajuutta, voimaa, rohkeutta, innostusta, vilpittömyyttä ja voittamattomuutta, mikä on ominaista heidän historialliselle teolleen, joka johtaa Venäjän puhdistumiseen kaikista ja kaikkinaisista maaorjuuden jätteistä.

Porvaristo vasemmistolaistuu, alas trudovikkilainen utopismi, eläköön porvariston tukeminen,— järkeilevät menshevikit. Porvaristo vasemmistolaistuu,— sanomme me,— Venäjän vallankumouksen ruutisarviin karttuu siis uutta ruutia. Kun Krestovnikovit sanovat tänään: „Venäjä on sairas”, niin se merkitsee, että huomenna astuu esiin sosialistinen proletariaatti, joka johtaa mukanaan demokraattisen talonpoikaiston, ja sanoo: „me parannamme sen!”.

„Proletari” № 44.
huhtikuun 8 (21) pnä 1909

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan